

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Nasz Przyjaciel“ i „Rolnik“

„Drweca“ wychodzi 8 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przepłata wynosi dla abonentów 1,50 zł z doręczeniem 1,65 zł miesięcznie. Kwartalnie wynosi 4,50 zł, z doręczeniem 4,95 zł.
Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 3-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej.
Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Druk i wydawnictwo „Drweca” Sp. z o.p. w Nowemście.

Adres telegr.: „Drweca” Nowemiasto-Pomorze.

Rok VIII.

Nowemiasto-Pomorze, Czwartek, dnia 26 kwietnia 1928.

Nr. 49

Czy ku wieczystemu pokojowi?

W sprawie amerykańskiego projektu pokojowego.

Ostatnia wojna światowa ujawniła ohydę wojny w tak jaskrawo przerażających kolorach, swój krwawy pochód zaznaczyła tylu niezatartymi śladami zniszczenia i spustoszenia że widmo jej — choć ona sama już zniknęła z powierzchni, jeszcze zawsze pokutuje po świecie i napędza ludzką obawą i lękiem przed jej powrotem. I stąd nieustanne wysiłki, zabiegi, projekty, aby uniemożliwić jej powrót i uchronić świat w przyszłości przed powtórzeniem się tego, co ostatnio przeżył. Starania, zabiegów i dążeń w tym kierunku mamy już do zanotowania bardzo dużo i ze strony powołanego ku temu organu międzynarodowego, jakim jest Liga Narodów, jako i poszczególnych państw, tylko że skutki i owoce tych wysiłków aż dotąd są nikłe i daleko niewystarczające dla zdecydowanego zaangażowania? Bo poszczególne państwa zbyt nieszczerze do sprawy tej się odnoszą. Pragną niby pokoju, ale bardziej, by zobowiązaniem do niego skłębować raczej innych, inny naród, inne państwo, niż siebie, a dla siebie trzymać furtkę otwartą, którą im jednak pozwałała w razie korzystnym dla siebie bezkarnie chwycić za broń. W szeregach narodów, rzekomo zabiegających o uszczęśliwienie świata pokojem, znajdują się też i Niemcy. A jakąż wartość może mieć ten ich pacyfizm, skoro potajemnie zbroją się całą parą i nic wiedzieć nie chcą o lokarnejszym pakcie wschodnim. Albo cóż za wartość ma pacyfizm Rosji, gdzie bolszewizm nie ustaje w zamiarach przeniesienia pożogi rewolucyjnej na cały świat. Liga Narodów od wielu miesięcy, jak wiadomo, dyskutuje nad sprawą wiecznego pokoju i ustanawia różne komisje dla badania tego wzniesłego problemu. Ale wszystko kończy się na słowach, na czczych frazesach, a uchwytłych rezultatów brak.

Ostatnio przeciw Stany Zjednoczone, zrażone bezpłodnością wysiłków Ligi Narodów i innych poszczególnych państw, wystąpiły obecnie z nową inicjatywą, z nowym wnioskiem pokojowym — z pominięciem Ligi Narodów. Przed mniejszą dwoma tygodniami amerykański sekretarz stanu dla spraw zagr. Kellogg wystosował notę do pięciu wielkich mocarstw świata, a mianowicie Anglii, Niemiec, Japonii, Francji i Włoch, wzywając ich, aby wraz ze Stanami Zjednoczonymi podpisały układ, w którym potępiając wojnę, zobowiązują się załatwiać wszystkie sprawy wyłącznie środkami pokojowymi. Amerykański projekt pokojowy zawiera trzy artykuły.

Art. 1. Wysokie strony, zawierając traktat, oświadczają uroczyście w imieniu swoich ludów, że potępiają uciekanie się do wojny dla rozwiązywania międzynarodowych sporów i że wyrzekają się jej, jako narzędzia polityki państwowej w stosunkach wzajemnych między sobą.

Art. 2. Wysokie strony, zawierając traktat, umawiają się, że uregulowanie czy rozwiązywanie wszelkich sporów czy konfliktów jakiegokolwiek rodzaju czy jakiegokolwiek pochodzenia, któreby pomiędzy nimi powstały, nie będą nigdy osiągnane inaczej, jak za pomocą środków pokojowych.

Art. 3. Zawiera punkt, dotyczący ratyfikacji powyższego traktatu.

Według tego projektu amerykańskiego przeto umowę miałyby podpisać Stany Zjednoczone, Anglija, Francja, Niemcy, Japonia i Włochy, a wszystkie inne państwa miałyby się do tej umowy przyłączyć.

Podpada jednak, że Ameryka, wysuwając ten projekt układu pokojowego, nie zwróciła się również do Polski, jako państwa, które w koncercie światowym stanowi ważny czynnik ładu i porządku i pokoju na wschodzie oraz mocną zapórę przeciw bolszewizmowi. Ten błąd pragnie naprawić rząd francuski, który wy-

stępuje z własnym projektem paktu, który włącza do układu pokoju Polskę i Czechosłowację, a prócz tego wysuwa jeszcze i inne żądania i propozycje. Z tego wynika, że sam projekt nie jest jeszcze ostatecznie uzgodniony. A mimo to projekt ten umowy pokojowej — przedłożony ze strony Ameryki — jest ważnym i stanowczym krokiem naprzód na drodze ku zabezpieczeniu powszechnego pokoju wśród narodów świata. Właśnie okoliczność, że z tym projektem wystąpiła Ameryka, ma szczególnie doniosłe znaczenie. Dotychczasowe bowiem projekty paktów pokojowych miały ten wielki błąd, że nie obejmowały Ameryki, która od Ligi Narodów stroniła. Tymczasem jednak Ameryka sama występuje z projektem pokojowym. Nie jesteśmy do tego stopnia optymistami, żebyśmy

byli przekonani, że krok ten Ameryki już dokona tego, co dotychczasowe odnośne projekty dokazać nie mogły, a mianowicie sprowadzić na świat wieczysty pokój. Jeszcze stosunki do tego nie dojrzały. Projekt amerykański też zbyt jest ogólnikowo ujęty, aby mógł stanowić niewzruszoną podwalinę pod pokój trwały i uniwersalny. Złośliwi nawet twierdzą, że projekt ten piękny amerykański pozostaje w związku z bliższymi wyborami w Stanach Zjednoczonych, mające stanowić atut w kampanii wyborczej.

Bądź co bądź jednak, aczkolwiek projekt ten nie oznacza jeszcze pewnej zapowiedzi zaprowadzenia i ustalenia wieczystego pokoju wśród narodów świata, to jednak jest on napewno stanowczym i wielkim krokiem naprzód na drodze do jego urzeczywistnienia.

Propozycje francuskie paktu przeciw wojnie.

Paryż, 22. 4. Prasa paryska zajmuje się dzisiaj żywo francuskim projektem paktu przeciw wojnie. Sauerwein wskazuje w „Matinie“ na to, że rząd francuski ma, jak się zdaje, zamiar polecić prawnikom państw, należących do Ligi Narodów, opracowanie ostatecznego tekstu, w którymby były uwzględnione zastrzeżenia poszczególnych narodów. Bez zajęcia stanowiska Belgii i Malej Ententy, Francja nie mogłaby rzec się działań wojennych, gdyż takie stanowisko Francji sprzeciwia się zobowiązaniom jej względem tych państw. Poza tem Saverwein wskazuje na to, iż artykuły 42, 43 i 44 traktatu wersalskiego zawierają postanowienia, według których budowa przez Niemcy jakichkolwiek fortyfikacji w rozbrojonej strefie nad Re-

nem albo przygotowania wojskowe Niemiec, muszą być uważane za atak nieprzyjacielski i ponieważ Anglija i Włochy zobowiązały się w Locarnie do niezwłocznej interwencji w tym wypadku.

St. Brixe w „Journalu“ oświadcza, że propozycja amerykańska żąda najpierw podpisania przez sześć mocarstw i po wejściu paktu w życie, dopiero przedłożenia go innym państwom, podczas gdy propozycja francuska żąda uprzedniej zgody wszystkich państw. Propozycja francuska przewiduje trzy odcinki: 1. porozumienie między sześciu mocarstwami; 2. trzy miesiące czasu do przystąpienia innych państw; 3. zbadanie położenia po upływie roku.

Wielki sukces prawicy we Francji.

W wyniku wczorajszego głosowania wybrano ogółem 175 deputowanych. — Z listy tej przypada 126 mandatów na prawicę, a 49 na lewicę. — Ostateczne wyniki wyborów zależne są od przyszłej niedzieli.

Paryż, 23. 4. Ministerstwo spraw wewnętrznych ogłasza za pośrednictwem agencji Havasa komunikat o wynikach wczorajszych wyborów, obejmujący wyniki z 602 okręgów na ogólną liczbę 612 okręgów. Brakuje jeszcze wyników z Korsyki oraz z 9-ciu okręgów w kolonjach.

Na 602 175 wyników jest ostatecznych, to znaczy, że dotyczą one kandydatów, którzy przeszli w pierwszym głosowaniu. W pozostałych 427 okręgach nastąpi głosowanie ponowne w przyszłą niedzielę.

Z dotychczasowych 175 mandatów rozdzieliła się między poszczególne stronnictwa następująco: Z ugrupowań prawicowych skrajna prawica uzyskała 13 mandatów, republikanie prawicowi (grupa Louis Marina) 72, republikanie lewicowi 41, razem więc prawica 126 mandatów. Z ugrupowań lewicowych prawica radykalna, popierająca Poincarę (grupa Loucheura), uzyskała mandatów 15, stronnictwo radykalne 16, republikanie socjaliści 4, socjaliści 14, komuniści 0. Razem więc lewica uzyskała mandatów 49.

Jeszcze trudno wnioskować o ostatecznym wyniku.

Paryż, 23. 4. Wysnuwanie jakichkolwiek dalej idących wniosków z wyników wczorajszego głosowania jest niebezpieczne, wobec tego, że ostateczne wyniki zależne są przede wszystkim od przyszłej niedzieli.

Przed otwarciem Targów Poznańskich.

Przedstawiciele prasy wielkopolskiej, pomorskiej, małopolskiej i z b. Kongresówki zbrali się w sobotę 21 bm. w salach targów Poznańskich na konferencję poprzedzającą corocznie otwarcie Targów.

Zwiedzono najpierw nową wspaniałą halę o powierzchni 4500 m. kw., tworzącą czworobok dookoła placu, na którym wystawiono maszyny rolnicze. Do czworoboku tego przylegają dalsze niewykończone hale, przeznaczone na Wystawę Krajową.

Konferencję w sali reprezentacyjnej zagaił w zastępstwie p. prezydenta Ratajskiego p. radca Robiński, przedstawiając rozwój targów i ich znaczenie oświatowe. Dalszy szczegółowy referat o obecnych targach

wyłosił p. dyr. Krzyżankiewicz, który udzielił również szczegółowych informacji na liczne zapytania.

Gremjalny udział przemysłu francuskiego w Targach Poznańskich.

Przed kilku dniami do dyrekcji Targów Poznańskich wpłynęło zawiadomienie o gremjalnym udziale w Targach przemysłu francuskiego. Będzie to wystawa zbiorowa, która obejmuje jedwabie fabryk w Ljonie, wina i inne artykuły. Jedną z grup obejmuje syntetyk kauczukowy, wystawiający surowiec i jego przetwory. Francuska grupa zbiorowa zajmuje połowę pawilonu handlowego, na przestrzeni 400 mtr. kw.

